

શ્રી ગણેશાય નમઃ

મનર-મેના.

નાટકનાં ગાયનો.

સ્વપી અને છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

શ્રીફલદાસ હેમલભાઈ ભાવનગરવાળા.

શ્રી વિજય નૌનમ નાટક સમાજના માલિક
પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું પ્રાંતરોડ એન્ડે, ધીમેર, મુંબઈ

શ્રી દેવામિતરના સર્વ હુકમ પ્રસિદ્ધ કરનારને સ્વાધીન છે

સાહ પ્રબચંદ અમીચંદના ધો સુરત જઈને એ પ્રી. પ્રેસમાં
પ્રભુસંકર નરભેરામ બ્યાસે છાપ્યું ખપાટીઆ ચઢાવે સુરત

આવૃત્તિ ૮ થી)

(પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૭૬)

(સને ૧૯૨૦

કિંમત ૦-૩-૦

નામદાર મુંબાઈ સરકારની

અવર્નમેન્ટ લેબોરેટરીમાં વિદ્વાન સરકારી ફીક્ટરે અમારી બનાવેલી બાદશાહી ચાકુતી અનંગ વિલાસની ગોળીઓ એનાવાઈક કરીને તેમાં ફાઇપણુ જાતની નુકસાનકારક ચીજ નથી એવું સરટીફિકેટ આપેલ છે. અને એ ઉમદા રજવાડી દવા અકસીર દોવાથી જાવવા વતમાં પાસ થયેલા મોટા ડાક્ટરે, રાજા મહારાજાઓ, નવ. એ તથા દેશી અને અંગ્રેજ ગૃહસ્થો અને મોટા સરકારી અમલદારોમાં પણુ બહુ વખણુ થ છે.

બાદશાહી ચાકુતી.

અનંગ વિલાસ.

અમે તે કારણથી ગુમાવેલી તાકાત પાછી લાવે છે. પુરુષાતન કાયમ રાખે છે. આ રાજવંશી ચાકુતી વીર્યવીકારનાના તમામ બાંધી મટાડે છે. અને વીર્ય ઘટ્ટ બનાવી ખરું પુરુષાતન આપે છે. ખરી મરદાઈ આપનાર અને નબળા મજાસને પણુ જીવાનની મારફત જોરાવર બનાવનાર. આ દવાનો કાજ લેવા અમારી ખાસ ભલામણ છે. આ દવા વાપરવામાં ફાઇપણુ જાતના પરેજીની જરૂર નથી, ૪૦ ગોળીની ડબ્બી એકના રૂપીયા ૧૦

બાદશાહી યુનાની લેપ.

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે. અને તે નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. ખરું પુરુષાતન લાવવા માટે આ લેપ ફતેહમંદ ધલાજ છે, અહિસ એકની ડબ્બીના રૂપીયા આઠ. તમામ દવાઓનું પોસ્ટ ખર્ચ જુદું.

ડાક્ટર કાળીદાસ માતીરામ—રાજકોટ—કાઠીયાવાડ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૫૩૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મનરમન

વિષય ૬-૨-૪

શ્રી પરમાત્માને નમઃ

મનહર મેના નાટકના

મુખ્ય પાત્રો.

દેવી તથા બાળાઓ—નાટક સુચક.

મનહરલાલ—મુંગાધનો લક્ષાધીપતિ યુવાન નર.

સુનંદા—મનહરલાલની સુશીલ સ્ત્રી.

લાલદાસ—મુંગાધનો નામાંકીત ગૃહસ્થ મેનાનો પિતા.

મંગળા—લાલદાસની સ્ત્રી મેનાની મા.

મેન્દા—લાલદાસની પુત્રી મનહરની પસંદગીથી પરણેલ સ્ત્રી.

નરવર—મનહરનો ઉદાવગીર મિત્ર.

અચ્છન—મેવાગીજી નામક લાલદાસની વફાદાર.

હરીઓ—સોનગઢનો મટપટી દરજી દેવજીનો આશ્રિત.

દેવશી—ધ્રાંચજીની ઊંડરી દરજીના પ્યારમાં પડેલી.

પુરાણી—લાલદાસનો મુનીમ.

લાલશંકર—પુરાણીનો દીકરો.

પોલીસ ઇન્સપેક્ટર, સુરજ, ગોર, ડોશી, બધેલો, માસ્વાડી
દક્ષીણી, સીપાઈઓ, સખીઓ વારાંમનાઓ વીગેરે.

મનહર મેના નાટકનો ટુંક સાર

૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩

પ્રારંભમાં—મંગળાચરણ વસ્તુ વિવેચન.

- પ્ર. ૧—પૈસાના મદમાં મગર મનહરલાલનાં હવાઇ વિચારો સુન-
દાનો સદ્બોધ, નટવરની ખળતા, બાદ સુનંદાને દરિયામાં
ફેંકી દેવી.
- પ્ર. ૨—હરીઆ દરજાએ દેવલી બાંચણને લઈ મુંગઈ આવવું.
બાદ પદ્માની તંગીને લીધે નટવરની સહાયતાથી દેવલીને
બાંધણ સાથે પરણાવવાનો પ્રયત્ન.
- પ્ર. ૩—બાલદાસ તથા મંગળાના મેનાને પરણાવવાના વિચારો,
મેનાની માંગણીનો અનાદર. બાદ નટવરની મેના પ્રત્યે
વૃદ્ધ પ્રવૃત્તિ નટવરનો તીરસ્કાર.
- પ્ર. ૪—અચ્છનનો બગીચો, મનહરની પ્રેમ માંગણી, અચ્છનને
ધિક્કારી ચાલ્યા જવું. પાછળથી મેના સાથે મનહરનો
સંકેત. સંયોગ. પરસ્પર પ્રેમ ગાઠ.
- પ્ર. ૫—નકલી શ્રીમંત બાલદાસના પદ્મા પચાવવાના તથા ખોટા
મોઢમાં દુનીયા ફસાવવાના પુરાણી સાથે પ્રયત્નનો અભેદુગ
ચીતાર.

૩. ૬—નટવરની ખટપટથી પુરાણી સાથે હરીઆ દરજીનો બાકાણુ
 રૂપે મેળાપ દેવશીને કુવારી કન્યા તરીકે ઓળખાવવી બાદ
 લાલશ કરને ખંજર પકવાથી એક બીજને પરણવા માટે
 પરસ્પર તકરાર.

૪. ૭—દાદરપરના બંગલામાં મનહર-મેનાના લગ્નની મીઝલસ,
 નાચપાર્ટી, નટવરની ખટપટથી લાલદાસનું પોલીસને લઇ
 આવવું, મેનાની સ્વતંત્રતા, પોલીસની ધરપકડ, નટવરનું
 નાદારપણું, લાલદાસને ગુસ્સો.

ટેબલો.

અંક ૨ બે

- પ્ર. ૧—મનહર સામેના કેશમાં નાશીપાશ થયેલા લાલદાસનો પરતાવો બાદ નટવરને મળી મનહરને ખરાબ કરવાનાં વિચારો.
- પ્ર. ૨—દરિયામાં ગુમ થયેલી સૂનંદાનો હોડીવાળાના હથેલી અ-કસ્માત બચાવ પોતાના પતિ મનહરના બોળપણ વિશે પ્રસ્તાવો.
- પ્ર. ૩—મેનાનો સખીઓ સાથે ત્રિનોદ મનહર-મેનાનો પ્રેમ પ્રસંગ. મેનાને થયેલ સ્વપ્નથી શંકાનું પડેલું પગથીયું બાદ નટવરે મનહરને ભંભેરી અચ્છનને ત્યાં લઈ જવો.
- પ્ર. ૪—મનહરને પ્રભાવવા લાલદાસની અચ્છન સાથે મસજત ત્યાં નટવરે મનહરને લાવવું પામ્સાની પાયમાલી નટવરે મેનાને આ બનાવ દેખાડવો.
- પ્ર. ૫—નટવરની મદદથી હરીઆ દરજીએ એક કન્યાને બાપ દીકરા બંને સાથે એકી વખતે પરણાવવી.
- પ્ર. ૬—પારકી થાપણુ એળવવાનો લાલદાસનો તમારો, પ્રહાણનું નું ખુન, બાદ તે મુડદાથી મનહરને ખુની દેશવવાની નટવરની કોશીશ.

મ. ૭—મેનાના કમનમૃદમાં સુનંદનું, આવવું. નટવરે મુદ્દું
 આવવું નટવરની બનાવટી ચીડી, મનહરનું ચીડી વાંચી
 ચીડીત જવું મેનાના ચીડી મનહરને પરસ્પર પ્રેમ ભંમ; મન-
 હર પર પ્રનયનું વારંદ, મનહરે ખારી વાટેથી નાશી જવું,
 મેનાએ તેની પાછળ જવું, બાદ સુનંદાની મહદથી નટવરનું
 પકાવું.

ટેબલો.

અંક ત્રીજો.

પ્ર૦ ૧—લાલદાસની મદદથી ખુનના આરોપમાંથી છુટેલ નટવરનો મનહરને પાપમાલ કરવાનો ઇરાદો સુનંદાએ તે સાંભળી મનહરને બચાવવા છુપી રીતે તેની પાછળ જવું વિધુરી પડેલી મેનાએ પોતાના પત્નીને મળતા હોસ્પીટાલમાં જવું.

પ્ર૦ ૨—હોસ્પીટાલમાં મનહરની માંદગી મેનાનો તીરસ્કાર નટવરની નીચતા ન બાંધવાથી મેનાએ નટવર સાથે જવું સુનંદાનું કાળ રાત્રી રૂપે મનહરને મેળાપલાનું જ્ઞાન કરાવી મેનાને પાપીના પાસમાંથી બચાવવા નટવર પાછળ જવું.

પ્ર૦ ૩—લાલદાસની વિચીત્ર સ્થિતિ બોપાળું પુટવું લેણદારોની ધમાલ અંને આત્મધાત.

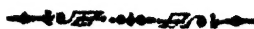
પ્ર૦ ૪—પુરાણી તથા લાલજીંઘર બંનેને બનાવી દેવલીનું હરીઆ સાથે નાસી જવું, બાપ અને દીકરાનું પસ્તાવું.

પ્ર૦ ૫—નટવરનો મેના પર જીજ્ઞાસુ સુનંદા સાથે મનહરનું બારી વાટે આવવું. મેનાએ નટવરને કટારે મારતા સુનંદાનું બચાવવું. મનહરનું પ્રગટ થવું નટવરનું ખુન. કાળરાત્રીરૂપ સુનંદાનું સત્ય સ્વરૂપે દેખવું, સુનંદાનું સતિત્વ મનહર મેનાનો મેળાપ સત્યનો જય અસત્યનો પરાજય,

શ્રી ગણેશાય નમઃ

શ્રી

મનહર-મેના નાટકના ગાયનો.

મંગલાચરણ

બાબાઓ—

૧

હૈં શ્રી ગણપતિ જય જય હે :જમ વંદન,

નાટયારંભે સ્તવીએ.....હૈં

મહિમા માથે શેષ શારદા વિજેય,

સત્યનો તાદ્રશ્ય કરવા;

ચઢી સદા ધુજ પદ રજ (ર) બાંજન કરીએ.

રાખી ધુજ પદ ચીત ખચીત નચીત થઈ,

સત્યને ચીતરવા,

એક સત્ય પરંધી મહી સતત રટીને,

ભવથી તરવા.....નાટયારંભે.

બાળાઓ—

૨

ફળ કર્મ ધર્મ કર્યા પ્રમાણે જન્મ માંડી જણાય છે,
 રમણીય રીતી ધરણી એ વિશ્વમાં વખણાય છે.
 બકત બેઠ નહિં નામ વેદ મહી તારણતરણ છતાયે.
 સુજન તમહમ નામ આધારે સત્ય સ્વરૂપ સીધાયે
 બય સહુ ટાળે પ્રતિ દીન પાળે,
 વત્સ વહાલથી નીચીદીન ન્યાળે;
 સશી સમ સુવસ સ્વેત જગ છાયે.....ફળ.

મનહુર—

૩

અહાહાહા આજે અન્યો બાગ્યશાળી,
 સદા સુખ સાજે દેખું હું દીવાળી;
 મોજ ઉડાવું દોસ્તોની સાથે
 નાયકા નયાવું રંગું રાગવાળી. અહા.
 બાપો રૂપીયા આગ્યા આ હાથે;
 ખમા ખમા કહેશે બસો ભુપ બાળી. અહા.

સુનંદા—

૪

મૂઠરશાહી મુમાની, શાણા કરો હો શાની,
 બળવાન બળીરાજની, રાવણને કંઈ સમાની;

અબીમાને થઇ હેરાની, માયા છે મોહ નીશાની,
આ છે રમ્ય પતંગી, તૂટેના સ્વારથની સંગી,
મુમજળ સમ લુઓ લુવાની, આખર આ દુનીયા હાની.

મનહુર—મગજ નહીં ખા, નહટ કુશટા;

અહીંથી દુર આ, નજસ્થી તું જા.

મુનંદા—ગૃહસ્થાઈ—

હરિઓ—

૫

મજ કાતરવાળો, કેવો રૂપાળો, દરજી જાળો;

છેલ છેમળો, હરીઓ નામ કું : જણો : ..... જોહો.

કું કું પાંચજુથી ખ્યાર કરીને,

જાત જાત વિચરીને કુલુદિ જાગી;

જાજ ન જાગી, જાવો જાગી, ન્યાતને ત્યાગી...હરીઓ.

જું જું રક્ક જાક્ક કરનારો,

ઝાળાં પોળાં કરનારો, મુંજમમાં જાવી;

મોજ ઉઘાવી; મુંડી ગુમાવી, મયો ન રાવી...હરીઓ.

નટવર—

૬,

કીસ્મીય જાંજન જવ મન રંજન છે દુનીયામાં જોજ દામ,

વીલા હીલુ જની માનવ બટકે પશુ પક્ષીથી જાત કલામ;

કેરકા—ન્યંટળ પશુ ત્રીજીવન ડોલાવે.

રેતીમાં પણ બહાણુ ચઢાવે, અહર પણ કીસ્કા બંધાવે,
સુરનર સુનીવર સંતો સાધુ, કંચન દેખી તમામ;
શુપતિ પણ દે આહરમાન.

જરથી જન કરે કુરમાન, હાજર હુકમે સહ હેવાન;
સમુદ્ર તનયા વૃજ પ્રતાપે, સકળ જગત [પણ] બને શુભામ.

મેના—

૭

ખીલી મારા યૌવનના ખામની બહાર,
ત્રેમશાળી જતાવાળી લચકાતી લગાર;
પ્રુલ વેલી રસ ઘેલી હું ચમેલી નાર
સુમન કળી જામ જળી વીરહમાં અપાર.
મારા મનહર માળી વિના કરે કોણુ સારવાર,
ખારા પ્રાણુધાર બેઠા રસ ભોગી ભરમાર;
રસીયા રસીક જીવન આધાર,
સીચો સદા અમિ રસ ખ્યાર,
સુના તમ વિણુ સહ સહુગાર.   યૌવન.

માલતી—

૮

ત્રેમ રંગે રેલી નવેલી માલતી,
મેના—બને બણી સાહેલી સાણી માલતી;

મહતી—રંમ રંગીલી ડખીલી અલખેલી,
 ચેના ચૌવનના મદે પુલી પૂંડાલતી.

ચેના—છોડી દે ચાળા નાની હું છું બાળા,

મહતી—સટકાળાને નેહે નિહાળતી... ...જાને.

ચેના—

દ

જસ યુષ કર હરામી હેવાન, કેમ કરે તું યુમાન;

નટવર—બુલ્યો મોહમાં હું જાન, પ્રાણ કરે કુરમાન. જસ.

ચેના—શીંદણને તાવી આ નામણુ સતારી તું નહીં યુમાવીશ ભંડ

નટવર—વાહવા વહાલી પ્રીયા,

ચેના—જ જ તું કુતરા,

નટવર—(જસ આમ)

ચેના—(હા હા યુમામ)

નટવર—(પ્રેમ જોડ)

ચેના—(જસ છોડ)

નટવર—ફેસનથી ફેરવું મીટીંગમાં મેળવું,

ચેના તું જાન મારી ચેના તું માન.

જસ.

મનહર-મેના--

મનહર--નવદે જોખન બર ભુવતી જાન જવાદે

મેના--(ક્યાં જવાદે કેમ જવાદે શું ખીજ સારીકા શોધવી_છે

મનહર--આમ શું જોસો વાંકા, વેજો ભુલ્યો બારશે જાન,

મેના--આડુ આડુ શું સમજવો, મણી મુરખ નાદાન,

મનહર--(પ્રીય પોપટ તુરત મળશે)

મેના--(ત્યાં સુધી મેના ટળવશે)

મનહર--મન મમતા ઈજા દહિ ખાવાને,

જવાદે

કાલે મળીશું સુંદરી કરવા આ શુભ કાળ

મેના--કાલે કાલે જોષ છે, વચન દીયો પીયુ આજ,

મનહર--સત્ય કહું આ વચન દહિં તું જવા દે.

દેવડી--

સાડી સુંદર છટાથી હું દીલપર ધરું,

ગાડી મોટરમાં બેસી હું મોજ કરું;

બટકે મટકે લાડ લડીને,

લહેરી લાલાને લાખને હાથે ત્યાં રહું.

ખાર સાગરમાં રસમીશ જાણે હું તારું.

મધુર મીઠડી વાતો કરીને.
 રંગે રાણી હું મેંને ઝમોળી કરું.
 મારા વહાલા બાલકનું હું મનકું કરું. સાચી

પુરાણી—

૧૨

પરણીક હું એ નારી રૂઢી અને રૂપાળી,
 હરીઓ—ભાઈ સાઠી બુઢી નાડી, દલા માઠી—સમનપા,
 પુનાણી—ઢાણ છે કહેનાર બુઢો છું હું બુવાન નેખી;
 લાલીઓ—પસ્તાસો દુઃખી ઘાશો, મરી જાશો.
 હરીઓ—ભડામાં મરોમાં કજમે કરોમાં
 લાલીઓ—કરું કનેતી હું બાપા બધે;
 હરીઓ—જ જ તું દુર થા તું ભાઈ જ તું. પરણીક.

વારાગના—

૧૩

મેારી નાબુક કમર લચકાય,
 બજા ઓડા પીયા મેારી બાંધ;
 જ્યા મલરાય સૈયા ન સોહાય—હા હા.
 રાત બાલમ હમસેં લડે હો,
 નિદુર નીર્લજ પીકુ પડે હો,
 જોબન લુટી લીતો હાય કહાનાઈ જાય,
 સહા નાહી જાય.....

અંક બીજો.

સુનંદા—

૧૪

આહા પ્રભુ અજન્મ રંગ જગતના,

નવા નવા નિત્ય નિહાળુ હંમ;

મુખ' મીઠની સંગમાં રસામી શુદ્ધા જ્ઞાન,

બહુ થઈ હેરાન મુસીબતે જાન.

બચાવી આવી હું દુઃખ વિતાવી હું,

હાથ હવે થયું પતિ તજ્યું મન ભંગ...આહા.

મેના તથા સુખીઓ— ૧૫

(રાસડો)

હાથો વસંત રતુરાજ સાજ લઈ સમાજ,

કામીનીએ મુક્યા કામકાજદે ધામનાં

કામનાં ફક્ત કામી કામનાને કેમી કાજ.

સાખી.

નવલ લતા ખીલી રહી, પ્રેમ કમળ કમળ મધુવાસ;

કંઈક ભર રસ યુક્તતા, ભ્રમણ કરે ચોપાસ.

વેણુ વાગે અજબ વેણુ વાગે,

જોને સખી જાગે મદનરાજ જાગેરે.....વેણુ.

રસીકરાજ પ્રેમ કાજ સુધા માગે,

લાગે સખી મીઠી મધુરી હશે લાગેરે.....વેણુ.

સાખી.

ભાન ભુલી મધ ભામની, વિરહે ઉછળે અંગ;

રોમ રોમ પ્રીત મધુરી, ઝળકે રંગ અનંગ.

પ્રીતમ આવજોરે તમ વિણુ હર મારું અકળાય,

પ્રીત નીલાવજોરે પ્યારા પ્રાણુ વિયોગે જામ,

રસીયા હવે નહીં રીઝાવો;

લપ આ જોનન રસનો લાવો,

પ્યારમાં પલાળી પીયુ પ્રેમદાને ઠારો આજ...છાયો.

સખીઓ—

૧૬

વારે બાપ લટકાળાં,

મેના— હોડોને ચાળા;

સખીઓ—ચીતમાં ચટપટ થાય.

રમળે રંજે રસીયા જાંઝે

લચકાતું આ જોખનીયું લુંટાય,—વાર

મેના— સરમે બાપ હું મુંઝાઈ,

સખીઓ—પ્રેમ રસ કેમ પીવાય,

મેના— હેડ અલી તું કરમાં,

સખીઓ—જ સખી ધરમાં રંજે રંગ રસજસતાં હો બાપ

મનહર-મેના—

૧૭

રે સુંદરી સાણી સમજી થઈ શું રીસાયેરે આવાર,

આવો આવો વહાલી મારા પ્રાણ સુધારસ ખાણ;

તું જીવન જાણ.

મેના—જાણી તમ વાણ,

કપટ કળાને હાવ બાવથી ચલીત ફરે પ્રાણ આધાર,

જવો જવો સતાવે શું આજ;

મનહર—પ્રીયા તારે કાજ દઉં પ્રેમ રાજ એ સુંદરો
પ્રેમ ભક્તિમાં પરવશ કીધો મનહર મુઝા નાર...જાનો.

અન્નન —

૧૮

મારે મહોલે પ્રેમેથી પધાર્યા મહારાજ,
બની દાસી જાભારી મારા શીરતાજ;
લાલકાસ—આનંદકારી છખી નીહાળી ઠરે હૃદય આ પ્યારી.
અન્નન—રસ રંગે હમંગે હિરંગે તમ સંગે,
રહી રમું હું અજબ.....મારે.

અપક-અંપા—

૧૯

કજલવાને હાય સમયાં બહા દુઃખ દીના
બહા દુઃખ દીના, હારે બહા દુઃખ દીના;
નથુદી હો તો હીલ મીલ રહતિ,
સોતનીયાને હાય.....સમયાં.

દેવલી-હરીઓ—

૨૦

બની બાળા રંગીલી, હવજવાળી છખીલી;
ધીમી ચાલે ચાલું છું જુઓ જરા નય નવા કરે તીલ નખરા
હરીઓ—રૂડી રૂપાળી નારી નખરાળી મારી,
દેવલી લાગે તું અપસરા.

કેવલી—પરણી પુરાણીને જમણ થરે,

હરીઓ—ખરે આજ આજના કરાવીશ કાંકગ.

કેવલી— ... .. બની.

સીઓ— ૨૧

સોનાની સળીએ માંડવો રૂપાની વળીએ માંડવો.
માંડવડે મળ્યારે મોરાર છપ્પન કરોડ જાડવ મળ્યા;
રાધા વહુ નટવર ભાષને વીનવે,
અલખેલા રામ જમ દેખાડ, રામ જમ હોયરે રળિયામણો
રામ જમ હરીશંકર ભાષને માંડવે,
નરનારી ત્યાં મંગળ ગાય, વર વહુ દીસે ફૂસોહામણો.

સીઓ— ૨૨

ટોલીડા ધડુક્યા લાડી ચાતો આપણે ઘેરરે,
હલા રહો તો માયું મારા દાદાજીની શીખરે
હવે કેવી શીખરે લાડી હવે કેવા બેભોરે,
પુરવ્વાને પીવારા લાડી ચાતો આપણે ઘેરરે.

મેના— ૨૩

બહાલા વહેમ વિસારો હલમથી,
વેણુના બાણ કાં મારોરે.....વહાલા.
શું સુન્યું આ સમે બોલી આવી તમે,
મારી જાતિ પતિ વિદારોરે.....વહાલા.
હું બની દુઃખણી અરેરે અભાગણી;
પીયુ પ્રેમ જરા વિચારોરે.....વહાલા.

અંક ત્રીજો.

મેના—

૨૪

પતિને ન વિકારે હું પત્રવાર,
 મુઝાય મન મારે સાંજ સવાર;
 સ્વામીને હું સદાયકારી થતાં હાથ હારી.
 લાગી છે વિયોગકારી હૃદય કટાર... પતી.
 વિપત્તી વાદળ મારે, આવી નાચું આ જાંસારે
 સંકટ કપારે નિવારે સરજનહાર..... પતી.

મનહર—

૨૫

ધાયું ધણીનું થાય મનવા જાને તું અથડાય.
 બાજી ક્ષણે ક્ષણે બદલાય, પામર જનો વૃથા પસ્તાય,
 ક્ષણ દુઃખ ક્ષણ સુખ ચડતી પડતી ભારી મુરખ શીદ મુંઝાય
 ભાગ્યમાં જે લખેલ હોયે,
 તે માંધ્યા કરી શકે ન કાંઈ એ હિરમાં સમજાય. મનવા

મુનહા—

૨૬

અરે હે શાળા યરણ પ્રાતીનું લઘ,
 સમજુ લઘ : રાજે મારું પુરપાર્જન;

ઈશ્વરી રચના ન્યારી, વિચારી ધારી તું જા.

કુદે માન મહિયતી, ધર ધર રહતાં દુઃખ

પાપીમા જ્ય જમતમાં દાતાને નહીં સુખ,

હરીચંદ્રે વેઠી વિપાત, સુદામાની હતી શું રથતી

નળ દમયંતીની ગતિ, ચંદ્ર પાંડવોની પડતી,

દસારે દુઃખી ભાવી બળથી સૈને માથે વીતી...અરે હે.

દેવલી—

૨૭

જાઓજી જાઓ હારી મધ હારી, મધ છું હું હારી

જ્ઞાને સતાવે છે આમ

પુરાણી—ઓહો નખરાળાં છે લટકાળા નાની જાળા

દેવલી—જણ્યા ચાળા તમારા તમામ... જાઓજી

પુરાણી—મેઢોને પુરાણીથી મીઠી મીઠી આ વાણીથી

વારે મારી નવી નાઉં પ્રેમ તણા પાણીથી.

દેવલી—બની કાલા ઘેલા શાને આપો છે લેવાને લાલ,

પુરાણી—વારં છું હું પ્રાણુ જા મીઠા કાં મોકાણુ હાર્યો છું હાર

દેવલી—છેડોને નામ શું ઠાલું કામ... ...જાઓ.

પુરાણી—ધોળામાં ધુળ ધાલીને આ ચડ્યા ગમેડે ઠાલ.

લાલીઓ—લટક્યા લાડીથી બાપા વિણે ભાજ પાલા

હરીઓ—ને ને ભાષઓ આ બંદર કાળા મોઢા વાળા,

લાલીઓ—ક્યા ખેતરપાળ ખોવાણા

પુરાણી—ભાષ કરમે કાળા પાણા,

હરીઓ—આ દરજના ફંદે બેટા ફસાણા.

દેવલી—(વાહરે ખટલર ચાણા)

પુરાણી—આ સાધુ કર્મો ભાષ નસીઓ ફ્યા,

બધા—નેને ભાડુતી બૈરીનાં ગડબડ સડબડ ગોટાના. ધોળામાં

પુરાણી— ... .. ધોળામાં.

ગીત સાથે દ્રોષ.

જાહેર ખખર.

અમારી કંપનીના નીચેલા નાટકોના ગાયનિર્માણ
ચોપડીઓ જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી રાજકી
કિંમતે મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ કિંમત. ચોપડીનું નામ કિંમત.
ખિલ્લમંગળ ઉદે સૂરદાસ માતૃપીતુ ભક્ત પુલ્કીક

શ્રી ભક્તિવિજય	૦-૩-૦	વિન્ધ પ્રેમીકલાપી	૦-૩-૦
સુરેખા હરણ ...	૦-૩-૦	અમર લક્ષ્મી ...	૦-૩-૦
નાગર ભક્ત ...	૦-૩-૦	પીપાભાજત ...	૦-૩-૦
નીલમ માણેક ...	૦-૩-૦	હોયલ પદમણી	૦-૩-૦
યોગકન્યા ...	૦-૩-૦	જેસલ તોરલ ...	૦-૩-૦
મનહરમેના ...	૦-૩-૦	ખીરબલ બાદશાહ	૦-૩-૦
મહામેતા-કાકમંજરી	૦-૩-૦	પ્રવિણ સોગર ...	૦-૩-૦
જોહરે ચમરીર	૦-૩-૦	રાજ લીલા ...	૦-૩-૦
શ્રી જયમતી ...	૦-૩-૦	મહારાજ સાંતણ	૦-૩-૦
ઉર્વશી-પુરુષ	૦-૩-૦	મોલવિકા-અમર	૦-૩-૦
કનક કેશરી	૦-૩-૦	સ્વામીભક્ત સામાન્ય માને	૦-૩-૦
		ધીર દુર્ગાદાસ ...	૦-૩-૦

વિહુલદાસ હેમજીભાઈ ભાવનગરવાળા.

શ્રી (વ. નૌ. ના. સમાજ.

